

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 10C/170/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7710216837
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zdenko Švárný
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2014:7710216837.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce, sudcom JUDr. Zdenkom Švárnym, v právnej veci žalobcov: X) B. E., Q.. S., H.. X.X.XXXX, C. R. C. C. XXX, 2) A. S., H.. XX.X.XXXX, C. C. Č..XX, obaja zastúpení JUDr. Jánom Kizivatom, advokátom so sídlom AK Michalovce, ul. Kpt. Nálepku 8, proti žalovaným : 1) B. S., Q.. F., H.. XX.XX.XXXX, C. C. Č.. XX, 2) B. Q., Q.. S., H.. XX.X.XXXX, C. Č., V.. S. XX, 3) A. S., H.. X.X.XXXX, C. C. XX, 4) A. C., H.. XX.X.XXXX, C. E., V.. X. XX, 5) Z. C., H.. X.XX.XXXX, C. E., V.. X.Á. XX, žalovaní 1,2,4. a 5. zastúpení JUDr. Slávkou Kováčovou, advokátkou so sídlom AK Košice, ul. Štúrova 20, o určení, že vec patrí do dedičstva, takto

rozhodol:

I. U r č u j e, že rodinný dom, zapísaný na LV č. XXX k.ú. C. postavený na parc. reg. C č. X, ktorý má súpisné č. XX p a t r í do dedičstva po nebohom A. S., H.. XX.X.XXXX, H. C. C. Č.. XX, ktorý zomrel dňa XX.X.XXXX.

II. U r č u j e, že darovacia zmluva uzavretá medzi žalovanou v 1.rade a žalovaným v 5.rade, na základe ktorej previedla žalovaná v 1.rade vlastnícke právo vkladom N. XXX/XX k rodinnému domu zapísanému na LV č. XXX k.ú. C., postavenému na parcele reg.C č. X, súpisné č. XX na žalovaného v 5.rade, je neplatná.

III. O trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou došlou tunajšiemu súdu dňa 16.12.2010 sa žalobcovia domáhali, aby súd určil, že uvedená nehnuteľnosť patrí do dedičstva po neb. A. S. a darovacia zmluva uzavretá medzi žalovanou v 1.rade a žalovaným 5.rade, aby súd určil, že je neplatná a to na tom základe, že uvedený rodinný dom postavili neb. A. S. a žalovaná v 1.rade počas trvania manželstva niekedy v r. 1962-1963. Následne mu bolo pridelené súpisné číslo XX. Na parcele, na ktorej uvedený dom nebohý postavil stál predtým rodinný dom žalovanej v 1.rade, ktorý postavili rodičia žalovanej v 1.rade, ktorý bol následne zbúraný a postavený bol vyššie uvedený tehlový dom nebohým A. S. s manželkou. Tento bol postavený zo spoločných finančných prostriedkov, pričom žalovaná v 1.rade bola počas života ženou v domácnosti. Novopostavený rodinný dom, potom čo bol postavený nebol zapísaný na LV z dôvodu nevysporiadaného starého rodinného domu a pozemku na ktorom stál. Po smrti neb. A. S. sa konalo dedičské konania M. XXXX/XX, kde súd schválil dohodu o vysporiadaní dedičstva, podľa ktorej všetok poručiteľov majetok nadobudla žalovaná v 1.rade, pričom v dedičskom konaní žalovaná v 1.rade uviedla ako predmet dedičstva len cenné papiere v hodnote 20.000,-Sk. Neuvedla, že do dedičstva po neb. poručiteľovi A. S. patrí aj tehlový rodinný dom, aj keď táto vedela, že tento postavila spolu s neb. manželom. Dôvodom neprejednania tohto rodinného domu v dedičskom konaní po poručiteľovi bola aj tá skutočnosť, že v súčasnosti rodinný dom súp.č. XX nebol v čase prejednania dedičstva zapísaný na LV. Žalobkyňa v 1.rade túto skutočnosť namietala písomne v dedičskom konaní svojim listom zo dňa 20.9.1995, avšak neúspešne a predmetný list, ktorým

túto skutočnosť namietala predložila aj do dedičského spisu, pričom žalovaná v 1.rade si dala v r. 2004 zapísať rodinný dom do svojho výlučného vlastníctva a to na základe rozhodnutia obce o pridelení súpisného čísla, čo je zapísané na LV č. XXX k.ú. C., v časti B v rozpore s reálnou skutočnosťou, o ktorej mala v tom čase vedomosť. Žalobcovia ďalej poukázali, že podľa ich názoru nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti poznámkou a z toho dôvodu neuznávajú žalobcovia žalovanú v 1.rade ako výlučnú vlastníčku uvedenej nehnuteľnosti. Ďalej uviedli, že žalovaná v 1.rade odmieta rešpektovať reálny stav a s uvedenou nehnuteľnosťou nakladá ako svojim výlučným vlastníctvom, čoho dôkazom je aj darovacia zmluva zo dňa 8.12.2010, ktorou previedla žalovaná v 1.rade vlastnícke právo na žalovaného v 5.rade. Keďže platí zásada, že nikto nemôže previesť na iného viac práva ako sám má, majú za to, že táto darovacia zmluva je absolútne neplatný právny úkon a s poukazom na ust. § 80 OSP uviedli, že majú naliehavý právny záujem na určení, že táto nehnuteľnosť patrí do dedičstva po neb. A. S., pretože bez tohto určenia si nemôžu dedičia uplatniť svoje nároky na majetok poručiteľa v dedičskom konaní.

Žalovaní v 1., 2., 4. a 5. rade s návrhom nesúhlasili. Žiadali žalobu v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú s poukazom na to, že predmetný rodinný dom, ktorý má súp. č. XX nepatrí do dedičstva po neb. A. S., ktorá skutočnosť sa podľa ich názoru už riešila v dedičskom konaní a už vtedy bolo zrejmé, že tento dom nepatrí do dedičstva, nakoľko tento dom darovali rodičia výlučne svojej dcére, teda žalovanej v 1.rade ešte predtým ako zomreli a teda predmetný dom je výlučným vlastníctvom žalovanej v 1.rade.

Žalovaný v 3.rade sa k žalobe nevyjadril.

Z výsledkov vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav :

Z rozsudku tunajšieho súdu č.k. 10C 170/2010-153 zo dňa 20.9.2013 súd zistil, že súd určil, že rodinný dom zapísaný na LV č. XXX k.ú. C. postavený na parcele reg. C č. X, ktorý má súpisné číslo 11 patrí do dedičstva po nebohom A. S., H.. XX.X.XXXX, H. C. C. Č.. XX, ktorý zomrel dňa XX.X.XXXX a druhým výrokom určil, že darovacia zmluva uzavretá medzi žalovanou v 1. rade a žalovaným v 5. rade, na základe ktorej previedla žalovaná v 1. rade vlastnícke právo vkladom N. XXX/XX k rodinnému domu zapísanému na LV č. XXX k.ú. C., postavenému na parcele reg. C č. X súpisné číslo XX na žalovaného v 5. rade je neplatná a o trovách rozhodol tak, že bude rozhodnuté o nich samostatným uznesením.

Svoje rozhodnutie založil na zistení, že z dokazovania vyvodil, že v danom prípade predmetom konania je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v zmysle ust. § 80 písm. c/ OSP, nakoľko žalobcovia majú naliehavý právny záujem na takomto určení vlastníckeho práva. Rovnako predmetom konania je aj riešenie otázky platnosti resp. neplatnosti darovacej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanou v 1. rade a žalovaným v 5. rade.

Súd mal za to, že žalobcovia dostatočne preukázali naliehavý právny záujem na určení, ktorého sa domáhajú, teda určení, že uvedená sporná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nebohom A. S.. Túto naliehavosť má súd za preukázanú z toho dôvodu, že v dedičskom konaní po nebohom A. S. boli prejednané len cenné papiere, ktorých dedičkou sa stala žalovaná v 1. rade na základe dedičskej dohody, avšak už v tomto dedičskom konaní žalobkyňa v 1. rade namietala túto skutočnosť, kde uvádzala, že do dedičstva po nebohom A. S. má patriť aj rodinný dom č. súp. XX C., ktorý bol postavený na pozemku, kde stál starý rodinný dom, ktorý darovali rodičia žalovanej v 1. rade a tento bol zbúraný a bol postavený nový rodinný dom. Túto skutočnosť má súd za preukázanú hlavne z výpovedí žalobcov v 1., 2. rade, žalovaného v 3. rade ako aj svedkov, ktorí boli v konaní vypočutí. Ide predovšetkým o svedkyňu Z., svedka Z., svedka N. ako aj nepriamo svedka S., ktorí v podstate zhodne uviedli, že majú vedomosť o tom, že po zbúraní domy sa staval nový rodinný dom, ktorého výstavbu zabezpečoval nebohý A. S.. Túto skutočnosť uviedol vo svojej výpovedi aj svedok A. R., ktorý však uviedol, že pri stavbe rodinného domu pomáhal aj starý dedo F.. Pri výpovedi svedkyne D. R. tak súd poukázal na to, že táto jednoznačne nevedela uviesť, či stavbu rodinného domu zabezpečoval výlučne nebohý dedo F. s manželkou alebo aj nebohý A. S.. To, že v skutočnosti ide o nový rodinný dom, súd má za preukázané aj z darovacej zmluvy zo dňa 10.6.1963, na základe ktorej S. F. daroval svoj všetok nehnuteľný majetok zapísaný v pozemkovej knihe kat. úz. Obce C. v celku, to jest v skutočnosti starý dom č. súpisné XX žalovanej v 1. rade. Preto podľa názoru súdu žalobcovia preukázali naliehavý právny záujem na určení, že uvedená nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nebohom A. S., súd žalobe vyhovel.

Súd na základe vykonaného dokazovania, s prihliadnutím na všetko, čo vyšlo za konania najavo, dospel k záveru, že žaloba žalobcov čo sa týka určenia, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nebohom A. S. je dôvodná a z toho dôvodu žalobe v tejto časti v celom rozsahu vyhovel. Ako predbežnou otázkou sa zaoberal súd aj otázkou platnosti alebo neplatnosti darovacej zmluvy uzavretej medzi žalovanou v 1. rade a žalovaným v 5. rade dňa 8.12.2010. Súd považuje uvedenú zmluvu za absolútne neplatný právny úkon, pretože táto bola uzavretá podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaná v 1. rade si bola dobre vedomá toho, že uvedenú nehnuteľnosť stavala za trvania manželstva so svojim nebohým manželom A. S. a túto skutočnosť zatajila aj v dedičskom konaní, aj napriek tomu, že žalobkyňa v 1. rade sa domáhala určenia, že do dedičstva patrí aj uvedený rodinný dom a teda v rámci zásady, že nikto nemôže previesť na niekoho viac práv ako sám má, súd má za to, že táto zmluva je absolútne neplatným právny úkonom a aj v tejto časti súd žalobe vyhovel.

Proti tomuto rozsudku včas podali odvolanie žalovaní v 1. až 5. rade, žiadali zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietnuť v celom rozsahu a nepriznať trovy konania.

Súd nebral do úvahy opodstatnené náležitosti, ktoré by boli jednoznačne preukázali v tomto konaní a to výpoveď žalovanej v 1. rade B. S. (z jej výpovede vyplýva ako aj z listín, že aj jej otec S. F. jej daroval majetok, na základe Notárskej zápisnice z roku 1963, o.i. aj sporný dom) a v konaní bolo preukázané aj to, že jej otec dostal príspevok na výstavbu tohto domu, v hlavnej miere financovali výstavbu domu žalovaná v 1. rade a ďalšie osoby, keďže boli tejto výstavby účastní. Keď sa domy stavali v uvedenom období, pomáhala pritom aj rodina aj príslušníci, čo bolo na dedine bežné (žalovaná v 2. rade uviedla správne a pravdivo, že deti žalobkyne mali 12 a 8 rokov, preto nemohli pomáhať tak ako uviedla žalovaná v 2. rade). Svedkyňa Z. nepotvrdila, že dom staval aj manžel B. S., lebo ide o krstnú matku žalobkyňu v 1. rade, a preto táto výpoveď aj sčasti výpoveď jej manžela je špekulatívna a účelovo vykonštruovaná, so snahou privodiť žalobkyňu v 1. rade lepšiu prospech (ona navrhla vypočít svedkov). Navyše aj rozhodnutie súdu nie je správne, lebo súd nemohol určiť, že celý rodinný dom patrí do dedičstva, lebo v tom čase by A. S. patrila len 1/2-ica domu a nie celý, išlo o nevysporiadané BSM a dom by patril do BSM manželov, súd nemal určovať, že darovacia zmluva medzi žalovanou v 1. rade a žalovanou v 5. rade je neplatná a nemá sa zaoberať aj predbežnou otázkou, skôr mal skúmať, či úkon je platný alebo nie. Žalobcovia podali žalobu až v čase, keď žalovaná v 1. rade darovala svoj majetok - dom svojmu vnukovi, dotedy nijakým spôsobom nikto sa neuchádzal o dom a nepopieral skutočnosť, že by dom nepatril žalovanej v 1. rade. Z dokazovania vyplýva, že S. F. aj s manželkou ich všetkých ako svoje deti podporovali a A. S. zarábala na tú dobu iba 600 Sk, pričom ledva uživil svoje deti, veľa pil a bol chorľavý, bolo preukázané aj to, že celý dom financoval S. F. s manželkou aj to, že zobrali pôžičku na tento dom. Prvostupňový súd neskúmal vo svojom rozhodnutí, či A. S. nadobudol vôbec vlastníctvo a akým spôsobom, lebo vlastníctvo sa nadobúda v zmysle zákona, avšak v tomto konaní nebolo absolútne preukázané, že by A.H. S. toto vlastníctvo nadobudol, teda dom č.11 a ani akým spôsobom, prvostupňový súd opomenul, že účastníkmi konania by mali byť aj ďalší účastníci a to všetci tí, ktorí boli účastní dedičského konania po A. S., preto mala byť žaloba zamietnutá.

Vo vyjadrení k odvolaniu zo dňa 7.4.2014 žalobcovia navrhli potvrdiť rozsudok ako vecne správny a žiadali priznať trovy odvolacieho konania.

O.i. vo vzťahu k výhradám žalovaných v 1., 2., a 4.rade ako sa mal súd zaoberať platnosťou alebo neplatnosťou právneho úkonu uviedli, že darovacia zmluva, na základe ktorej došlo k prevodu vlastníckych práv, je považovaná žalobcami za neplatnú, lebo v evidencii katastra nehnuteľnosti nemožno zapísať vlastníctvo k predmetnej stavbe rodinného domu v prospech žalovanej v 1. rade a poručiť A. S. ako ich bezpodielové spoluvlastníctvo. Zároveň dodali, že žalovaná v 1. rade sa na základe skutočností ňou tvrdených nikdy nestala výlučnou vlastníčkou rodinného domu.

Z uznesenia krajského súdu č.k. 5Co 549/2013-180 zo dňa 24.4.2014 súd zistil, že krajský súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie, pretože rozsudok je nepreskúmateľný a len stroho odôvodnený. Odvolací súd konštatoval, že rozsudok je nepreskúmateľný, z odôvodnenia rozsudku vôbec nevyplýva, ako dospel súd k záveru o určení, že rodinný dom patrí do dedičstva po nebohom A. S.E., ak súd prvého stupňa odôvodňuje svoje rozhodnutie so zreteľom na vyporiadanie sa s predbežnou otázkou ohľadne platnosti alebo neplatnosti darovacej zmluvy uzavretej medzi žalovanou v 1. rade a žalovaným v 5. rade jednou vetou, ďalšou vetou odôvodnil rozpor s dobrými mravmi ohľadne tejto neplatnosti zmluvy (citované na str. 11 druhý odsek zhora, že „súd považuje uvedenú zmluvu za absolútne neplatný právny úkon, pretože táto bola uzavretá podľa názoru súdu v rozpore s

dobrymi mravmi“). Poukázal na to, že rozsudok je nepreskúmateľný, pretože neuviedol súd vo svojom odôvodnení rozsudku podľa § 157 OSP v čom vidí vo vtedajšej dobe rozpor s dobrými mravmi, o aký úkon išlo vzhľadom na okolnosti prípadu, či všetci účastníci tejto zmluvy vedeli o tejto zmluve a pod.

Odvolací súd dal do pozornosti súdu prvého stupňa, že nemožno odôvodniť rozsudok vyhodnotením dokazovania, ak stručne odôvodní súd dvoma - tromi vetami určenie vlastníckeho práva k rodinnému domu s poukazom len na výpoveď svedkov s prispôsobením si výpovedí iných svedkov a bez vyhodnotenia svedeckých výpovedí a ďalších dôkazov (§ 132 OSP).

Po vrátení veci bude potrebné sa zaoberať aj námietkami uvedenými v odvolaní, túto vec nebolo možné prejednať v odvolacom konaní, lebo rozsudok je nepreskúmateľný a doplniť dokazovanie podľa § 213 O.s.p. odvolacím súdom neprichádza do úvahy. Okrem iného v žalobe sa jednoznačne konštatuje, že dôvodom neprejednania predmetného rodinného domu po poručiteľovi v dedičskom konaní bola skutočnosť, že v súčasnosti rodinný dom súp. č. 11 nebol v čase prejednania dedičstva zapísaný do LV, o čom žalobkyňa v 1. rade vedela, avšak súd sa s týmto vôbec nevyporiadal, len vyhovel žalobe tak ako bola popísaná v petite.

S poukazom na § 224 ods. 3, 4 OSP o trovách odvolacieho konania po vrátení veci a doplnení dokazovania potom rozhodne následne súd prvého stupňa.

Súd po zrušujúcom uznesení krajského súdu vykonal vo veci ďalšie dokazovanie a zistil tento skutkový stav :

Žalobkyňa v 1. rade uviedla, že jej matka bola na penzii 40 rokov, otec počas celej tej doby pracoval. Nie je pravdou, že bol chorý, že bol alkoholik, pretože otec do poslednej chvíle pracoval ako dôchodca na JRD, v kameňolome ako nočný strážca a po ukončení prác v kameňolome pracoval na policajnej stanici ako kurič, a ako kurič musel chodiť na lekárske preventívne prehliadky do Košíc a vôbec nikto nezistil, že otec je nespôsobilý a chorý.

Žalovaná v 2.rade uviedla, že ona si myslí, že mali veľmi dobrých rodičov, veľmi ich podporovali, oni postavili dom. Prvý dom postavili tak, že nikto v ňom nebýval, ani otec ani matka a nasťahoval sa tam jej 23-ročný brat, keď sa oženil, nakoľko rodičia mu tento dom dali po svadbe. Uviedla, že bola s otcom na lekárskej prehliadke vo vojenskej nemocnici, pretože chcel robiť kuriča a bola prekvapená, že na svoj vek je relatívne zdravý. Na otázku právneho zástupcu žalobcov, či vie o tom, že starí rodičia S. F. s manželkou darovali všetky nehnuteľnosti v r. 1963 žalovanej v 1.rade t.j. ich matke uviedla, že to nie je pravdou, pretože nehnuteľnosti daroval len dedo S. F., pričom T. F., po tejto sa dedilo až po jej smrti, pretože mali dve dcéry a tieto dedili rovnako. Na otázku, ako chce vysvetliť, že tvrdila, že dedo mal hospodárstvo, mal peniaze, keď všetok majetok daroval ešte v r. 1963 svojej dcére a rodinný dom sa staval niekedy v r. 1964 uviedla, že ona bola v tom čase ešte dieťa, tak sa tomu ani nevenovala, tak sa presne k tomu ani vyjadriť nevie. Na otázku, či teda jej bratia A. a A. vo svojich výpovediach klamali, uviedla, že A. nie, ale Juraj je ovplyvnený sestrou, tak ten áno.

Žalovaný v 3.rade uviedol, že on hovoril vždy pravdu, pretože si myslí, že keď bol postavený rodinný dom, rovnako patrilo jeho otcovi aj matke.

Žalobca v 2.rade uviedol, že keď sa dom staval mal 13 rokov a dedo mal vyše 70 rokov, bol starý človek, ležal na posteli, stále bol operovaný, nič nerobil, lebo nevládal ani chodiť. Mal zádych. Uviedol, že s otcom chodil lámať kamene do Komanového ako 13-ročný chlapec. Bolo im poskytnuté družstevné auto Tatra 128, ktorá vozila materiál domov. Rovnako chodil do Krčavy, do tehelne, chodil tam zavčasu ráno aj okolo 4.00 keď mu matka povedala, že nemusí ísť do školy. Uviedol, že nakladali horúce tehly, museli použiť rukavice, takže nie je pravdou, že by dedo robil dom. Poukázal na to, že jeho starí rodičia boli starí ľudia, nemali nič, mali 120,- korún dôchodok, ktoré brala baba alebo 70,-, nevedel presne uviesť a keby nie ich otec, že robil v lesoch, mal veľa peňazí, zarábala na lanovkách, potom na družstve robil živočíchára a staval dom, tak by ani nevyžili. Tak bolo a on nikdy necigánil.

Právny zástupca žalobcov na pojednávaní dňa 26.9.2014 uviedol, že podľa ich názoru v priebehu doterajšieho dokazovania dostatočným spôsobom preukázali, že predmetný rodinný dom patrilo do bezpodielového spoluvlastníctva poručiteľa teda otca žalobcov v 1. a 2. rade a žalovaného v 3. rade.

Uviedol, že zastávajú názor, že až v rámci dedičského konania notár ako súdny komisár vyporiadava bezpodielové spoluvlastníctvo a v rámci tohto dedičského konania v prípade, ak teda bude žalobe vyhovie, vyporiada dedičstvo tak, že prikáže polovicu rodinného domu do podielového spoluvlastníctva žalovanej v 1.rade a ďalšia časť bude predmetom ďalšieho dedičského konania. Čo sa týka platnosti právneho úkonu a to darovacej zmluvy, poukázal na to, že tento právny úkon považujú za absolútne neplatný nielen z dôvodu jeho rozporu s dobrými mravmi, ale aj z dôvodu, že tento právny úkon svojim obsahom odporuje zákonu, pretože žalovaná v 1.rade nikdy nebola výlučnou vlastníčkou predmetnej stavby a v zmysle platnej judikatúry súdov na území SR platí zásada, že nikto nemôže na iného previesť viac práv než sám vlastní. Uviedol, že zápis vlastníckeho práva do výlučného vlastníctva žalovanej v 1.rade bol realizovaný na základe záznamu, na základe potvrdenia obecného úradu o pridelení súpisného čísla, pričom svedok bývalý starosta obce vysvetlil za akých okolností došlo k vydaniu tohto potvrdenia, pričom aj sám vo svojej výpovedi potvrdil, že rodinný dom stavali žalovaná v 1.rade a jej nebohy manžel. Čo sa týka skutočností, že tento rodinný dom nebol prejednaný v dedičskom konaní uviedol, že tento nemohol byť v tom čase prejednávaný ako dedičstvo po poručiteľovi, nakoľko tento rodinný dom vôbec nebol zapísaný v čase prejednávania dedičstva na LV. K tomu došlo až následne v roku 2004 zo strany žalovanej v 1. rade na základe vydania rozhodnutia obce. Čo sa týka námietky žalovaných uvedených v odvolaní, okruhu účastníkov, poukázal na uznesenie tunajšieho súdu M. XXXX/XX zo dňa 1.10.1997 z ktorého vyplýva, že kto bol účastný dedičského konania, teda v podstate sú to tí účastníci, ktorí sú účastníkmi tohto konania, len namiesto alebohej P. Q. C. nastúpili právni nástupcovia a to manžel a syn, ktorému v podstate bola darovaná táto nehnuteľnosť.

Z čestného prehlásenia žalovanej v 1.rade súd zistil, že s manželom z dôchodku si našetrili na dva pohreby. Manžela pochovala, dala urobiť pomník a druhýkrát ich dala z dôvodu opotrebenia vymeniť. Finančne im nikto neprispel. Prehlásila, že nikdy od svojich detí neprijala žiadnu finančnú pomoc. Dcéra B. jej z Ameriky poslala 200,-USD a obdržali za ne 1.200,- tuzexových poukážok. Prehlásila, že sa s manželom spoločne dohodli, že dom dajú najmladšej dcére Q.. Ťaží ju, že tak neurobili ešte počas života manžela. Po dcérinej smrti sa rozhodla dať dom vnukovi. Chcela tak urobiť hneď po jej smrti, avšak vnuk nebol plnoletý.

Z čestného prehlásenia žalovanej v 2.rade súd zistil, že prehlásila, že jej matka bola zamestnaná, pretože v žalobe sestra tvrdí, že nikdy nepracovala. Predložila v prílohe kópiu rozhodnutia o dôchodku vydaného Sociálnou poisťovňou v r. 1991 a 2013. Taktiež priložila kópiu poštovej poukážky v sume 1.398,-Kčs zaslané na meno deda S. F. od Poľnohospodárskeho nákupného podniku v Košiciach za predaj vlny. Ide o doklad, ktorý dokazuje, že dedo choval ovce, predával vlnu a takýmto spôsobom splácal pôžičku na predmetný dom.

Z kópie poštovej poukážky súd zistil, že na meno S. F. bolo 12.5.1971 poukázaných 1.398,60 Kčs z Poľnohospodárskeho nákupného a zásobovacieho podniku Košice, závod Michalovce za vlnu.

Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava zo dňa 5.12.2013 súd zistil, že žalovanej v 1.rade bol zvýšený od 1.1.2014 starobný dôchodok na sumu 245,60 € a vdovský dôchodok na sumu 142,40 € mesačne.

Právny zástupca žalobcov uviedol, že navrhuje, aby súd čestné prehlásenia účastníkov konania, ktoré predložila právna zástupkyňa žalovaných, na tieto neprihliadal, pretože tieto účastníčky sa mali možnosť vyjadriť na pojednávaní, boli vypočuté pred súdom a vzhľadom na vek žalovanej v 1.rade čestné prehlásenie nie je jej vyjadrením, ale pripravené vyjadrenie tak, ako to vyhovuje žalovaným. Uviedol, že žalovaná v 1.rade na pojednávaní bola vypočutá, vypovedala o skutočnostiach, ktoré jej boli známe. Vo svojej záverečnej reči ďalej uviedol, že čo sa týka poukážky na sumu 7.200,- Kčs, tak nejde tu o dôkaz, ktorý by preukazoval existenciu nejakej hospodárskej činnosti nebohého S. F.. Z tohto dokladu je zrejmé, že sa jedná o premenu vtedajších platobných poukazov na koruny československé. Čo sa týka dokladu na sumu 1.398,60 € zo dňa 12.5.1967 za dodávku vlny, poukázal na to, že podľa jeho názoru bolo obvyklé, že pre účely povinnosti platiť daň z príjmov bola limitovaná aj v roku 1967 určitá suma, ktorá nepodliehala zdaňovaniu a teda tento doklad bol vyhotovený za účelom rozpisu príjmov z hospodárskej činnosti poručiteľa A. S. na ďalších členov domácnosti. Uviedol, že podľa ich názoru je potrebné, aby sa súd v prvom rade vysporiadal ako s predbežnou otázkou, či darovacia zmluva na základe ktorej došlo k prevodu nehnuteľnosti zo žalovanej v 1.rade na žalovaného v 5. rade, je platným alebo neplatným právnym úkonom. Podľa ich názoru sa jedná o absolútne neplatný právny úkon, nakoľko v

slovenskom právnom poriadku platí zásada, že nikto nemôže previesť viac práv na iného, než vlastní sám. Sú toho názoru, že keďže žalovaná v 1. rade nikdy nebola výlučnou vlastníčkou novopostavenej stavby rodinného domu s príslušenstvom, nemohla ani vykonať platný právny úkon, ktorým by previedla práva k tejto nehnuteľnosti na žalovaného v 5. rade. Podľa ich názoru takýto právny úkon na základe ktorého nevlastník previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na ďalšiu osobu je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ, z dôvodu, že svojim účelom odporuje zákonu a tento obchádza. Podľa ich názoru v konaní bolo preukázané, že predmetnú stavbu rodinného domu stavala žalovaná v 1. rade a nebohý manžel A. S.. K tomuto záveru dospeli z toho dôvodu, že nepochybne v konaní bolo preukázané, že darovacou zmluvou v r. 1963 nebohý Pavol Lupjan previedol vo forme notárskej zápisnice všetok svoj nehnuteľný majetok uvedený v tejto notárskej zápisnici vrátane rodinného domu súpisné č. 11 na žalovanú v 1. rade ako svoju dcéru. V konaní bolo preukázané, že stavba pôvodného rodinného domu bola zbúraná do základov a na jej mieste bol postavený nový rodinný tehlový dom, pretože pôvodný bol hlinený. Bolo tiež preukázané, že nový rodinný dom bol stavaný počas trvania manželstva žalovanej v 1. rade a poručiť A. S. a teda patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. K otázke, či má byť predmetom žaloby o určenie, že rodinný dom patrí do dedičstva po poručiťovi, či má byť celý dom alebo polovica, uviedol, že je toho názoru, že aj keď tento dom by mal patriť a patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalovanej v 1. rade a poručiť A. S., vyporiadavanie BSM sa vykonáva až po úmrtí v rámci dedičského konania, a teda celý dom patrí do dedičstva po poručiťovi a až v rámci dedičského konania sa vyporiadava bezpodielové spoluvlastníctvo a zvyšok ide do dedičského konania. Na základe takto vykonaného dokazovania žiadal žalobe v celom rozsahu vyhovieť a uplatnil si trovy konania.

Zástupkyňa žalovaných v 1., 2., 4. a 5. rade uviedla, že žiadajú žalobu v celom rozsahu zamietnuť s poukazom na vykonané dokazovanie. Poukázala na to, že súd sa musí v prvom rade vysporiadať s otázkou, či tento dom patrí do dedičstva po nebohom poručiťovi a až následne skúmať platnosť resp. neplatnosť darovacej zmluvy, ktorá bola uzavretá medzi účastníkmi konania v 1. a 5. rade. keďže žalovaná v 1. rade bola vlastníčkou týchto nehnuteľností, tieto mohla darovať, predáť alebo inak scudziť komukoľvek, ako to uznala za vhodné. Vo svojej výpovedi uviedla, že prečo darovala túto nehnuteľnosť práve svojmu vnukovi a teda si myslí, že nijakým spôsobom sa nepreukázala neplatnosť tejto darovacej zmluvy, ako tvrdia žalobcovia. Uviedli, že táto skutočnosť, že tento dom nepatrí do dedičstva bola už vyriešená v dedičskom konaní, kde kedykoľvek počas dedičského konania bolo možné napadnúť túto skutočnosť, že tento dom nebol prejednaný nijakým spôsobom v dedičskom konaní po nebohom A. S.L.. Túto skutočnosť nikto nikdy nenamietal a až na základe darovacej zmluvy, ktorou žalovaná v 1. rade previedla nehnuteľnosť na žalovaného v 5. rade. uviedla, že nijakým spôsobom nebolo preukázané, že by tento dom patril do dedičstva po nebohom A. S.. Záverom uviedla, že takto postavenej dôkaznej situácie žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno, nepreukázali skutočnosti, a to základné skutočnosti, že by táto nehnuteľnosť dom č. súpisné XX v C. patrili do dedičstva po nebohom A. S. a z toho dôvodu, navrhli žalobu v celom rozsahu zamietnuť a uplatnila si trovy celého konania.

V danom prípade predmetom konania je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v zmysle ust. § 80 písm. c/ OSP, pretože žalobcovia majú naliehavý právny záujem na takto určení vlastníckeho práva. Predmetom konania je tiež riešenie otázky platnosti resp. neplatnosti darovacej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanou v 1. rade a žalovaným v 5. rade.

Žaloby, v ktorých sa uplatňuje, aby sa rozhodlo o určení či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie, sú určovacie žaloby. Povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu na určení právneho vzťahu alebo práva je naliehavý právny záujem zaťažuje žalobcov. Ak žalobca neposkytne súdu také tvrdenia a dôkazy, z ktorých by bol zrejmý jeho naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, je to dôvod pre zamietnutie žaloby. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodných skutočností tých pomerov, ktoré sú ohrozené neistotou a teda nebezpečenstvom budúceho porušenia právnych povinností iným subjektom. O naliehavý právny záujem môže zásadne ísť len vtedy, ak by bez súdom vysloveného určení, že právny vzťah alebo právo existuje bolo buď ohrozené právo žalobcu alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým, t.z. že u žalobcu musí ísť o taký právny vzťah už existujúci alebo o takú procesnú prípadne hmotnoprávnu situáciu, v ktorej by bol objektívne už v existujúcom právnom vzťahu mohol byť ohrozený, prípade pre svoje neisté postavenie by mohol byť vystavený konkrétnej ujme. Predpokladom úspešnosti žaloby je určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, je predovšetkým naliehavý právny záujem žalobcu na takom určení.

Čo sa týka existencie naliehavého právneho záujmu, súd má za to, že žalobcovia dostatočne preukázali naliehavý právny záujem na určení, ktorého sa domáhajú, teda určení, že uvedená sporná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nebohom A. S.. Túto naliehavosť má súd za preukázanú z toho dôvodu, že v dedičskom konaní po nebohom A. S. boli prejednané len cenné papiere, ktorých dedičkou sa stala žalovaná v 1. rade na základe dedičskej dohody, avšak už v tomto dedičskom konaní žalobkyňa v 1. rade namietala túto skutočnosť, kde uvádzala, že do dedičstva po nebohom A. S. má patriť aj rodinný dom č. súp. XX C., ktorý bol postavený na pozemku, kde stál starý rodinný dom, ktorý darovali rodičia žalovanej v 1. rade a tento bol zbúraný a bol postavený nový rodinný dom. Túto skutočnosť má súd za preukázanú hlavne z výpovedí žalobcov v 1., 2. rade, žalovaného v 3. rade ako aj svedkov, ktorí boli v konaní vypočutí. Ide predovšetkým o svedkyňu Z., svedka Z.Ď., svedka N. ako aj nepriamo svedka S., ktorí v podstate zhodne uviedli, že majú vedomosť o tom, že po zbúranom dome sa staval nový rodinný dom, ktorého výstavbu zabezpečoval nebohý A. S.. Túto skutočnosť uviedol vo svojej výpovedi aj svedok A. R., ktorý však uviedol, že pri stavbe rodinného domu pomáhal aj starý dedo F.. Čo sa týka výpovede svedkyne D. R., tak súd poukazuje na to, že táto jednoznačne nevedela uviesť, či stavbu rodinného domu zabezpečoval výlučne nebohý dedo F. s manželkou alebo aj nebohý A. S.. To, že v skutočnosti ide o nový rodinný dom, súd má za preukázané aj z darovacej zmluvy zo dňa 10.6.1963, na základe ktorej S. F. daroval svoj všetok nehnuteľný majetok zapísaný v pozemkoknižnej knihe kat. úz. obce C. v celku, to jest v skutočnosti starý dom č. súpisné XX žalovanej v 1. rade. Vzhľadom na to, že podľa názoru súdu žalobcovia preukázali naliehavý právny záujem na určení, že uvedená nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nebohom A. S., súd žalobe vyhovel.

Súd na základe vykonaného resp. doplneného dokazovania, čo sa týka skutočností, či uvedený rodinný dom stavala žalovaná v 1. rade s nebohým manželom, súd poukazuje aj na výpoveď žalovanej v 2. rade na pojednávaní dňa 26.9.2014, kde táto uviedla, že mali veľmi dobrých rodičov, veľmi ich podporovali. Oni postavili dom, prvý dom postavili tak, že nikto v ňom nebýval, ani otec, ani matka a dostal ho ich 23-ročný brat, keď s oženil. Teda sama žalovaná v 2. rade poukázala na to, že aj následne ešte ich rodičia postavili rodinný dom, teda nemohol byť nebohý A. S. chorý a alkoholik tak, že by nemohol sa zapájať do prác na stavbe rodinného domu. A aj z uvedených dôvodov návrhu vyhovel.

Súd sa zaoberal aj námietkami žalovaných uvedených v odvolaní s ktorými sa mal na základe uznesenia krajského súdu vysporiadať. K námietke, že súd nebral do úvahy výpoveď žalovanej B. S., súd poukazuje na to, že táto bola vypočutá na pojednávaní, ktorého sa zúčastnila len raz. Uviedla, že vie, čo je predmetom konania, že sa jedná o rodinný dom, ktorý darovala svojmu vnukovi, pričom uviedla, že tento dom staval jej otec. Podľa názoru súdu, výpoveď žalovanej a tvrdenia v nej uvedené, boli následne upresnené a aj vyvrátené tak výpoveďami svedkov, účastníkov konania ako aj listinnými dôkazmi v rozsahu potrebnom nato, aby súd zistil, že uvedená nehnuteľnosť bola postavená za trvania manželstva obidvoma manželmi. Čo sa týka tvrdenia žalovaných o dôveryhodnosti svedkov B. Z. a B. Z.X., ktorí boli vypočutí na pojednávaní dňa 16.10.2012, súd poukazuje na to, že výpoveďami ďalších svedkov, ako aj účastníkov konania, nemožno dospieť k záveru, že sú nepravdivé, naopak aj listinné dôkazy predložené v konaní potvrdzujú pravdivosť ich tvrdení. Rovnako sa súd zaoberal námietkou žalovaných uvedenou v odvolaní, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je správne, nakoľko súd prvého stupňa nemohol určiť, že rodinný dom patrí do dedičstva, keďže v tom čase A.H. S. patrila len polovica a nie celý, keďže išlo o nevysporiadané BSM, súd poukazuje na ust. § 175 I/ ods. 1,2 OSP, § 148 ods. 1 OZ a § 21 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine a je toho názoru, že do dedičstva po poručiteľovi A. S. patrí stavba rodinného domu č. súp. XX k.ú. C.B. ako celok s tým, že v rámci dedičského konania po poručiteľovi A. S. v súlade s ust. § 175 I/ ods. 1,2 OSP, notár ako súdny komisár v prvom rade vyporiada BSM zaniknuté smrťou poručiteľa a ďalší podiel na tejto nehnuteľnosti vo výške polovice z celku, prejedná v rámci vyporiadania dedičstva po poručiteľovi A. S.. Čo sa týka odvolacích námietok žalovaných, že súd sa nezaoberal otázkou, že žalobcovia podali žalobu v čase keď žalovaná v 1. rade darovala svoj majetok svojmu vnukovi a dovtedy sa nijakým spôsobom nikto z nich neuchádzal a nepopieral skutočnosť, že dom nepatrí žalovanej v 1. rade, súd poukazuje na to, že táto otázka podľa názoru súdu nemá vplyv na uplatňovaný nárok žalobcov, pretože vlastnícke právo je nepremlčateľné a tak oni, ako aj ktorýkoľvek iný z dedičov kedykoľvek po zápise vlastníckeho práva k predmetnej stavbe rodinného domu na LV sa môže domáhať opätovného prejednania novoobjaveného majetku po poručiteľovi, čo žalobcovia aj podaním žaloby urobili. K námietke žalovaných, že súd neskúmal, či poručiteľ A. S. nadobudol vlastníctvo a ak áno, akým spôsobom, a tieto skutočnosti neboli v konaní preukázané, súd má za to, že v konaní bolo dostatočne preukázané, že pôvodne rodinný dom č. súp. XX nadobudla žalovaná v 1. rade darom od svojho otca na

základe darovacej zmluvy zo dňa 10.7.1963 a teda patril do jej výlučného vlastníctva ako vec získaná darom. Taktiež má súd za preukázané, že tento pôvodný rodinný dom bol následne zbúraný do základov a na jeho mieste v r. 1964 až 1966 bol postavený nový murovaný rodinný dom, ktorý bol postavený žalovanou v 1.rade a poručiteľom A. S. počas trvania ich manželstva. Taktiež má súd za preukázané, že pôžičky, ktoré mal získať S. F. na stavbu rodinného domu mu boli poskytnuté iba formálne, nakoľko v čase predkladania žiadosti podľa názoru súdu iba on spĺňal podmienky na jej získanie, avšak skutočnosti s ohľadom na vek S. F. a jeho zdravotného stavu, tieto pôžičky aj po smrti jeho manželky splácali poručiteľ A. S. a jeho manželka B. S. a to z príjmov, ktoré získal poručiteľ A. S. z pracovnej činnosti ako aj z predaja hospodárskych zvierat, ktoré choval. O skutočnosti, že stavba bola realizovaná z prostriedkov patriacich do BSM poručiteľa a jeho manželky svedčí taktiež potvrdenie Obce C. zo dňa 31.5.2014, z ktorého vyplýva, že žalovaná v 1.rade sa cíti byť vlastníčkou novej stavby rodinného domu č.súpisné XX, nakoľko ho postavila a teda ani v r. 2004 netvrdila, že výstavbu rodinného domu realizovali jej rodičia S. F. s manželkou. Podľa názoru súdu stavba rodinného domu je spôsobilým predmetom vlastníckeho práva. Bola vytvorená výstavbou počas trvania manželstva poručiteľa so žalovanou v 1.rade a teda vznikla spoločnou prácou a zo spoločných finančných prostriedkov za trvania manželstva. V danom prípade súd má za preukázané, že poručiteľ A. S., ako aj žalovaná v 1.rade, nadobudli uvedené vlastníctvo k rodinnému domu originálnym spôsobom t.j. výstavbou nového rodinného domu a teda má za to, že tvorí predmet bezpodielového spoluvlastníctva žalovanej v 1.rade a poručiteľa A. S.. Súd skúmal aj ďalšie skutočnosti uvádzané v odvolaní žalovaných, že účastníkmi tohto konania mal byť aj ďalší účastníci a to všetci, ktorí boli účastní v dedičskom konaní po nebohom A. S. a z dedičského rozhodnutia M. XXXX/XX zo dňa 7.10.1997 súd zistil, že všetci účastníci, ktorí boli účastníkmi dedičského konania sú aj účastníkmi v tomto konaní s tým rozdielom, že po nebohej P. Q. C., ktorá bola účastníčkou dedičského konania, nastúpili žalovaný v 4.rade ako jej manžel a žalovaný v 5.rade syn, na ktorého žalovaná v 1.rade mala previesť uvedenú nehnuteľnosť.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie súd má za to, že žalobcovia uniesli dôkazné bremeno na rozdiel od tvrdenia žalovaných, že títo dôkazné bremeno neuniesli a preto určil, že uvedená nehnuteľnosť rodinný dom postavený v období od r. 1964 do r. 1966 patrí do zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva poručiteľa A. S. a žalovanej v 1.rade, pretože tento postavili za trvania manželstva.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Súd na základe takto vykonaného dokazovania a doplnení dokazovania v zmysle zrušujúceho uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že žalobca žalobcov čo sa týka určenia, že uvedený rodinný dom patrí do dedičstva po nebohom A. S., je dôvodná a z toho dôvodu žalobe v tejto časti v celom rozsahu vyhovel. Súd sa zaoberal aj otázkou platnosti a neplatnosti darovacej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanou v 1.rade a žalovaným v 5.rade. Súd uvedenú zmluvu zo dňa 8.12.2010 považuje za absolútne neplatný právny úkon, pretože žalovaná v 1.rade ako darkyňa v čase darovania nebola výlučnou vlastníčkou stavby rodinného domu č.súp.11 a platí zásada, že nikto nemôže previesť na iného viac práv ako sám má. Z uvedeného dôvodu teda nemohla žalovaná v 1.rade platne previesť vlastnícke práva k tejto stavbe na žalovaného v 5.rade a podľa názoru súdu takýto právny úkon je absolútne neplatný, nakoľko svojim obsahom a účelom odporuje zákonu resp. tento obchádza. Súd považuje tento právny úkon za absolútne neplatný aj s poukazom na ust. §123 OZ, z ktorého vyplýva, že iba vlastník je oprávnený v medziach zákona nakladať s predmetom svojho vlastníctva, pričom predmetná stavba rodinného domu č. súp. XX v obci C., zapísaná na LV č. XXX nepatrila do výlučného vlastníctva žalovanej v 1. rade, ale do zaniknutého BSM žalovanej v 1. rade a poručiteľa A. S., pretože títo nadobudli k tomuto rodinnému domu vlastnícke právo originálnym spôsobom a to postavením nového rodinného domu. Vzhľadom na uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O trovách konania bude rozhodnuté podľa ust. § 151 ods. 3 OSP, po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť podľa § 205 ods. 2 písm. a/ až f/ O. s. p. len tým, že:

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.),

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.